

PLANUL DE INVESTIȚII PENTRU EUROPA

Boni CUCU

Angela CARABAȘ

Direcția Generală Relații Financiare Internaționale
Ministerul Finanțelor Publice

Acest articol își propune să faciliteze diseminarea informațiilor despre Planul de investiții pentru Europa (PIE) și oportunitățile pe care le oferă în special sectorului privat, prin descrierea succintă a acestei inițiative, a modalităților de sprijinire a investițiilor, a posibilităților de finanțare și a detaliilor privind implicarea autorităților române.

În data de 17 decembrie 2014, domnul Jean-Claude Juncker, Președintele Comisiei Europene, a prezentat propunerile concrete ale Comisiei Europene (COM) privind PIE¹, cu scopul atragerii investițiilor private, îndeosebi pentru a stimula creșterea economică și crearea de locuri de muncă la nivel UE, care vizează mobilizarea a 21 mld. euro ce ar urma să genereze 315 mld. euro în investiții în economia reală până la sfârșitul anului 2017. În ceea ce privește impactul acestei inițiative, potrivit estimărilor COM, măsurile propuse ar putea adăuga între 330 și 410 mld. euro la PIB-ul UE pe parcursul următorilor trei ani și ar putea crea până la 1,3 milioane de noi locuri de muncă.

PIE se bazează pe trei elemente centrale:

(i) crearea unui Fond european pentru investiții strategice (FEIS/European Fund for Strategic Investments – EFSI²), în cadrul Băncii Europene de Investiții (BEI);

(ii) sprijinirea investițiilor din economie printr-un program de asistență (înființarea European Investment Advisory Hub – EIAH³), pentru pregătirea proiectelor de investiții, și prin crearea Portalului pentru proiecte de investiții (PEPI/European Investment Project Portal – EIPP⁴) gestionat de către COM; și

(iii) o foaie de parcurs, cu măsuri menite să sporească atractivitatea investițională în Europa, inclusiv cu propuneri de abrogare a acelor reglementări sectoriale specifice care au obstrucționat investițiile private în trecut.

*Regulamentul privind Fondul european pentru investiții strategice*⁵ (Regulamentul FEIS), care stabilește temeiul juridic pentru punctele (i) și (ii), a fost publicat pe 1 iulie 2015.

Modalități de sprijinire a investițiilor

Portalul pentru proiecte de investiții PEPI reprezintă o platformă de interacțiune/comunicare între promotorii de proiecte (din sectorul public și privat) și potențialii investitori interesați să finanțeze aceste proiecte și de promovare a acestora prin oferirea unor informații standardizate (în cadrul unor fișe de proiect) într-un format interactiv, flexibil pentru utilizator și participativ. PEPI include toate proiectele de investiții care îndeplinesc criteriile transparente prestabilite de introducere în sistem, *independent de FEIS și fără ca înregistrarea în PEPI să echivaleze cu finanțarea de către BEI, inclusiv prin FEIS*. Astfel, prin înregistrarea unui proiect în PEPI se poate crește vizibilitatea acestuia și poate facilita identificarea de către potențialii investitori a infor-

---

¹ http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-and-investment_en

² http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/efsi/index_en.htm

³ <http://www.eib.org/eiah/>

⁴ <http://ec.europa.eu/priorities/european-investment-project-portal-eipp>

⁵ *Regulamentul (UE) 2015/1017 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 iunie 2015 privind Fondul european pentru investiții strategice, Platforma europeană de consiliere în materie de investiții și Portalul european de proiecte de investiții și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1291/2013 și (UE) nr. 1316/2013 – Fondul european pentru investiții strategice* (JO L 169, 1.7.2015, p. 1)

mașurilor privind oportunități de investiții. Criteriile de eligibilitate pe care propunerile de proiecte trebuie să le îndeplinească pentru a fi incluse/înregistrate în PEPI sunt:

- ✎ valoare minimă a proiectului de cel puțin 10 milioane euro;
- ✎ termen de începere maximum 3 ani de la data publicării în portal;
- ✎ proiectul trebuie să fie compatibil cu legislația națională și europeană aplicabilă;
- ✎ promotorul proiectului să fie persoană juridică dintr-un stat membru UE.

Participarea statelor membre la PEPI este voluntară, portalul urmând a fi lansat de COM în cursul anului 2016. Taxa de înscriere a unui proiect este de 100 euro în faza de pre-lansare, respectiv 250 euro ulterior, pentru promotorii din sectorul privat.

COM sugerează stabilirea unui punct de contact la nivel național pentru a primi informații privind proiectele propuse a fi incluse în PEPI, cu mențiunea că acestea se pot trimite treptat, pe măsură ce sunt identificate. Până în martie 2016, COM a primit din România cinci proiecte din sectoarele energie și transport. Formularul de înscriere a unui proiect și instrucțiunile de completare sunt disponibile pe pagina dedicată a COM precizată la începutul acestui articol.

Programul de asistență EIAH este operațional din septembrie 2015 și reprezintă un punct unic de contact în cadrul BEI pentru cei interesați (promotorii de proiecte, autorități publice, statele membre, sectorul privat), care combină programele și activitățile de asistență existente, asistență suplimentară și expertiza instituțiilor partenere EIAH printr-un model integrat de colaborare dintre grupul BEI, COM și instituțiile/băncile naționale de promovare/dezvoltare. EIAH îi sprijină pe cei interesați în procesul de identificare și pregătire a proiectelor pentru îndeplinirea criteriilor de eligibilitate FEIS, dar și cu informații privind alte instrumente financiare.

Finanțarea investițiilor de către Grupul BEI prin FEIS

Scopul **Fondului european pentru investiții strategice** (FEIS) este de a utiliza fonduri publice pentru a mobiliza investiții private suplimentare și oferă protecția creditării pentru finanțarea acordată de BEI și de Fondul european de investiții (FEI). Una dintre funcțiile fondului este să preia (prin intermediul unei garanții de portofoliu) o parte din riscul suportat de grupul BEI, care va fi, prin urmare, în măsură să investească în proiecte cu nivel de risc mai înalt decât cel aferent operațiunilor standard. Efectul de multiplicare preconizat este de 15, plecând de la garanții în valoare de 21 mld. euro.

FEIS are două anvelope financiare:

(i) *pentru infrastructură și inovare* (Infrastructure and Innovation Window - IIW), în valoare de 16 mld. euro, implementată de BEI atât prin produse de creditare (*debt*): împrumuturi (senior, mezzanine, subordonate), garanții și alte forme de îmbunătățire a calității creditului (*credit enhancement*), cât și prin participații la capital (*equity și quasi-equity*). Aceasta ar trebui să genereze investiții pe termen lung de cca 240 mld. euro. Condițiile de creditare (*pricing*) vor fi în conformitate cu practicile BEI și cu politicile BEI privind riscul de credit. FEIS va finanța porțiunea mai riscantă a investiției în vederea mobilizării finanțării, iar statele membre și băncile naționale de dezvoltare/promovare pot asigura cofinanțarea unor proiecte;

(ii) *pentru întreprinderi mici și mijlocii* (SME Window - SMEW), în valoare de 5 mld. euro, implementată de FEI, care ar genera investiții în IMM-uri și întreprinderi cu capitalizare medie de cca 75 mld. euro.

Criteriile de eligibilitate sunt prevăzute în articolul 6 din Regulament, FEIS sprijinind proiecte care:

✎ sunt viabile din punct de vedere economic în conformitate cu o analiză cost-beneficiu realizată după standarde UE, ținând seama de sprijinul și cofinanțarea potențiale din partea partenerilor publici și privați ai unui proiect;

✎ sunt coerente cu politicile UE, inclusiv cu obiectivul creșterii inteligente, durabile și favorabile incluziunii, crearea de locuri de muncă de calitate și coeziunea economică, socială și teritorială;

✎ oferă aditivitate;

✎ dacă este posibil, maximizează mobilizarea capitalului din sectorul privat;

 sunt viabile din punct de vedere tehnic.

Prin Regulamentul FEIS sunt stabilite obiectivele generale care trebuie adresate prin proiectele propuse: cercetare, dezvoltare și inovare; dezvoltarea sectorului energetic; dezvoltarea infrastructurii de transport; sprijin financiar pentru întreprinderi mici, mijlocii și companii de talie medie; dezvoltarea și aplicarea tehnologiilor informației și comunicațiilor; mediul și utilizarea eficientă a resurselor; capitalul uman, cultura și sănătatea.

Partenerii eligibili pot fi entități ale (i) sectorului public: statul (la nivel central, regional, local), instituții/bănci naționale de dezvoltare/promovare, companii de stat, companii de utilități, alte entități din sectorul public și (ii) sectorului privat: companii, IMM-uri (cu mai puțin de 250 de angajați) și/sau companii de talie medie (mid caps, cu mai puțin de 3.000 de angajați), platforme de investiții.

Guvernanța FEIS include:

(i) un Comitet director (CD⁶) la nivel strategic, alcătuit din patru membri, dintre care trei desemnați de COM și unul de BEI, și

(ii) un Comitet de investiții (CI⁷), alcătuit din experți independenți selectați printr-o procedură deschisă și transparentă (finalizată în decembrie 2015), care analizează (cu sprijinul serviciilor BEI) și selectează proiectele. CD și CI nu se substituie Consiliului de Administrație al BEI (CA), care este implicat în aprobarea tuturor operațiunilor FEIS.

Documentele aferente activității celor două comitete sunt disponibile public la adresele <http://www.eib.org/efsi/governance/efsi-steering-board/minutes.htm>, respectiv <http://www.eib.org/efsi/governance/efsi-investment-committee/decisions.htm>.

Ciclul unui proiect potențial eligibil FEIS este asemănător unui proiect standard BEI. După ce propunerea aferentă proiectului este transmisă și discutată cu BEI, în baza criteriilor din Regulament, evaluarea proiectului de către BEI (în cadrul IIW) implică analiză din punct de vedere economic, social, financiar, tehnic, protecție a mediului înconjurător, incluzând și identificarea celei mai potrivite variante de finanțare: fie din resurse proprii (instrumente de creditare standard BEI), fie prin utilizarea altor instrumente financiare (de exemplu, Instrumentul pentru împrumuturi și garanții din cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei - CEF Debt instrument) sau FEIS. De regulă, BEI finanțează direct proiecte cu valoare de peste 50 milioane euro, în procent de maximum 50%, sau indirect prin intermediari financiari. De asemenea, FEIS poate cofinanța proiecte finanțate din fonduri europene structurale și de investiții (ESI), sau din alte instrumente ale UE, cu respectarea criteriilor de eligibilitate ale acestora. În acest sens, COM a publicat pe 22 februarie 2016 o broșură⁸ care “oferă o privire de ansamblu asupra combinațiilor posibile dintre FEIS și ESI, fie la nivel de proiect, fie prin intermediul unui instrument financiar precum o platformă de investiții”.

Ulterior, intervine faza de aprobare, conform procedurilor BEI, implicând CI FEIS și CA BEI, urmată de semnarea contractului de finanțare, utilizarea fondurilor de către împrumutat, monitorizarea proiectului de către BEI și rambursarea împrumutului de către împrumutat.

În ceea ce privește progresele înregistrate la nivelul UE legate de FEIS, menționăm următoarele:

☞ până în prezent nouă state membre au anunțat contribuții la PIE/FEIS, în majoritatea cazurilor prin intermediul băncilor lor naționale de promovare⁹;

⁶ <http://www.eib.org/efsi/governance/efsi-steering-board/index.htm>

⁷ <http://www.eib.org/efsi/governance/efsi-investment-committee/index.htm>

⁸ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-329_ro.htm

⁹ în februarie 2015 Germania cu 8 mld. EUR prin KfW, Spania cu 1,5 mld. EUR prin Instituto de Crédito Oficial (ICO), în martie 2015 Franța cu 8 mld. EUR prin Caisse des Dépôts (CDC) și Bpifrance (BPI), Italia cu 8 mld. EUR prin Cassa Depositi e Prestiti (CDP), în aprilie 2015 Luxemburg cu 80 mil. EUR prin Société Nationale de Crédit et d'Investissement (SNCI) și Polonia cu 8 mld. EUR prin Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), în iunie 2015 Slovacia cu 400 mil. EUR prin Slovenský Investičný Holding and Slovenská Záručná a Rozvojová Banka, Bulgaria cu 100 mil. EUR prin Bulgarian Development Bank, în iulie 2015 UK cu 6 mld. GBP (aprox. 8,5 mld. EUR)

☐ BEI¹⁰ și COM¹¹ au publicat pe 14-15 ianuarie 2016 sumarul activității aferente PIE. Astfel până la sfârșitul anului 2015, Grupul BEI a aprobat mai bine de o sută de împrumuturi și garanții din cadrul FEIS, angajând resurse totale de peste 7,5 mld. euro (5,7 mld. euro de la BEI pentru 42 de proiecte și 1,8 mld. euro de la FEI pentru 84 operațiuni). Valoarea proiectelor și investițiilor mobilizate în total se cifrează la 50 mld. euro. Acest lucru reprezintă 16% din ținta generală de 315 mld. euro aferentă PIE.

Stadiul la zi (martie 2016) privind FEIS este disponibil pe paginile dedicate ale COM¹², BEI¹³ și FEI¹⁴. Astfel, Grupul BEI a aprobat peste două sute de împrumuturi și garanții din cadrul FEIS, în 22 din cele 28 de state membre UE, angajând resurse totale de 10,6 mld. euro (7,2 mld. euro de la BEI pentru 54 de proiecte și 3,4 mld. euro de la FEI pentru peste 150 operațiuni). Valoarea proiectelor și investițiilor mobilizate în total se cifrează la 76,1 mld. euro. Acest lucru reprezintă 24% din ținta generală de 315 mld. euro aferentă PIE.

Implicarea autorităților române și importanța rolului sectorului privat

În ceea ce privește implicarea autorităților române, după publicarea Regulamentului, Ministerul Finanțelor Publice a păstrat permanent legătura cu reprezentanțele COM și BEI la București. De asemenea, a publicat pe pagina dedicată relațiilor cu instituțiile financiare internaționale¹⁵ informațiile esențiale privind PIE: FEIS, EIAH și PEPI, acestea fiind reflectate și într-un *Aide Memoire* circulat participanților la evenimentele organizate de Ministerul Finanțelor Publice cu sprijinul Asociației Române a Exportatorilor – AREX pe 26 ianuarie 2016 la București¹⁶ și pe 24 februarie 2016 la Cluj-Napoca.

Pe plan intern, urmare a modificărilor în structura administrației publice centrale, sunt în curs de finalizare formalitățile în vederea stabilirii cadrului instituțional pentru urmărirea/implementarea Planului de Investiții în Europa la nivel național pentru a stabili rolul Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri (MECRMA) și al Ministerului Finanțelor Publice (MFP).

Alături de BEI și Comisia Europeană (COM), colaborăm în vederea diseminării informațiilor privind PIE și a facilitării identificării de proiecte considerate potențial eligibile spre finanțare conform Regulamentului FEIS, în special din sectorul privat, și pentru inițierea discuțiilor cu BEI de către promotorii proiectelor. Subliniem încă o dată, așa cum este precizat și la începutul acestui articol, importanța rolului sectorului privat, care, în măsura în care deține proiecte viabile, mature, care îndeplinesc criteriile din Regulament, poate contacta Reprezentanța BEI la București¹⁷ pentru inițierea consultărilor privind potențiala finanțare. Alternativ, în cazul în care se dorește promovarea proiectului pentru identificarea de surse de finanțare, orice persoană juridică din România poate transmite proiectul său spre înregistrare în PEPI, sub rezerva respectării condițiilor detaliate mai sus.

¹⁰ http://www.eib.org/attachments/general/events/apc_2016_presentation_en.pdf

¹¹ http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/index_en.htm

¹² http://ec.europa.eu/priorities/publications/investment-plan-state-play-march-2016_en

¹³ <http://www.eib.org/efsi/>

¹⁴ http://www.eif.org/what_we_do/efsi/

¹⁵ *Relații cu instituțiile financiare internaționale – BEI*, <http://www.mfinante.gov.ro/relatiainternat.html?pagina=domenii>

¹⁶ <http://www.arex.com.ro/reprezentanti-ai-institutiilor-financiare-internationale-la-bucuresti/>

¹⁷ <http://www.eib.org/infocentre/contact/offices/ue/romania.htm>